E NA

nosot na kultur
a na kulturata
o site tie glav-
stava: aristo-

A. Ш. „Односот на
критичните сили кон
продолжите на демократизовуста
на критичната, (дискусија)
мошнотис, 3 л.

ožnosta kultura-
dostapna na si-
potreba. Negiraj-
kov duhoven re-
ita, eden malu-
da gi soznava
oto tvoreštvo.
ja deli i ja
ga na elitata
sodrži vo sebe
što ne i pripa-
nosta otpoširo-
kulturni dosti-
n krug, ovoj
storiski sozda-
dena situacija za nepromenliva i trajna, ednaš dadena za
sekogaš.

ODNOSOT NA KULTURNITE SILI KON PROCESITE NA DEMOKRATIZACIJATA NA KULTURATA

Koga se razgleduva problemot za odnosot na kulturnite sili kon procesite na demokratizacijata na kulturata se zabeležuvaat poveḱe sprotivni stavovi, no site tie glavno možat da se grupiraat okolu dva osnovnis stava: aristokratizam i primitivizam.

Aristokratskiot stav ja odreduva možnosta kulturata so svoite vistinski dostiganja da stane dostapna na site luǵe kako niven interes i nivna duhovna potreba. Negirajḱi ja taa možnost toj vo kulturata gleda takov duhoven region što i e dostapen samo na kulturnata elita, eden malubroen sloj od luǵe, nadaren da proniknuva i da gi soznava tajnite i ubavinite na lulturata i umetničkoto tvoreštvo. Poradi toa, ovoj stav ostro i nepromostlivo ja deli i ja razgraničuva kulturata na vrvna što i pripaǵa na elitata i dolna što i pripaǵa na masite. No toj ne sodrži vo sebe samo kulturna diskvalifikacija na site onie što ne i pripagaat na elitata. Osven toa što ja negira možnosta otpoširoka komunikativnost na vistinskite i vrvnite kulturni dostiganja i ja ograničuva taa možnost na najtesen krug, ovoj stav ja proglasuva segašnata objektivna, istoriski sozdadena situacija za nepromenliva i trajna, ednaš dadena za sekogaš.

Vo prviot stav može da se objasni kako sprotivna, odnosno druga strana na prviot, Vo nego se sodržani site mediokritetski, psevdodemokratski sfaćanja za kulturata. Negoviot rezon se sostoi vo "objasnuvanjeto" deka duhovnite potrebi na luģeto ne se ednakvi, pa poradi toa možat da se zadovoluvaat na sekakov način. Da potsetime samo na "teorijata za stomacite", spored koja ednite baraat visoko kvalitetni mlečni proizvodi a na drugite im e dostatna i obična urda.

Ovoj stav bezdrugo široko gi otvara vratite na primitivizmot, bezdarnosta, špekulantstvoto, i gi verificira kako kultura i umetnost. Toj ne umee da ja odredi granicata pomeģu avtentičnoto i neoriginalnoto, novoto i konzervativnoto, modernoto i pomodnoto, izvornoto i banalnoto. Na toj način se sozdava klima vo koja niknuvaat sekakvi mediokritetski ostvaruvanja, a so etiketa na kulturata i umetnosta se probivaat razni šund-proizvedenija i "visoko" se kotiraat i cenat vo razmenata na kulturnite bogatstva.

Osven toa, ovoj stav vleče kon zatvoranje na "svoeto" vo svoi regionalni granici, kon ograduvanje od se što e "tuģo" i što postoi zad tie granici. Taka toj vsušnost pretstavuva obid "svojata" kultura i umetnost da se oddelat od kulturnite procesi na ostanatite narodi, da se konzerviraat, kako i da se sprečat pozitivnite vlijanija i oploduvanja od meģusebniot dopir i proniknuvanje.

No pravilnoto vklučuvanje na kulturnite sili vo procesite na demokratizacijata na kulturata često e popречuvano i od nekoi odnosi šo postojat i što se sozdavaat nadvor od nivnata sredina. Zbor e za onie seuštе nepremavnati sfakanja i odnosi zarad koi kulturnite rabotnici ne možat celosno i potpolno da se realiziraat kako aktivna sila vo demokratizacijata na našata kultura. Često tie sfakanja i odnosi ne se daleku od tretiranjeto na kulturnite rabotnici kako "sredstvo" vo ostvaruvanjeto na kulturnata politika što se sozdava i usmeruva nadvor i nezavisno od niv.

Ovie sfakanja i odnosi nemalu prečat kulturnite rabotnici da izrasnat vo samostojna tvorečka sila i značajna komponenta vo kreiranjeto na našata kulturna politika i vo nejzinoto oživotvoruvanjeм da go najdat svojot realen prostor.